

Predmet: kumulacija porekla u okviru Sporazuma CEFTA 2006 i Sporazuma sa državama EFTA

- obaveštenje o primeni -

Sporazumom o slobodnoj trgovini između Republike Srbije i država EFTA ("Sl. glasnik RS-Međunarodni ugovori" br. 6/10 - u daljem tekstu Sporazum EFTA) u članu 4. Protokola o poreklu određuje se kumulacija porekla sa zemljama uključenim u Proces stabilizacije i pridruživanja, koja u tački 2. glasi :

"Ne dovodeći u pitanje odredbe člana 2. stav 2, proizvodi će se smatrati proizvodima poreklom iz Srbije ukoliko su tamo dobijeni, a sadrže materijale poreklom iz Srbije ili bilo koje druge zemlje koja je uključena ili povezana u Proces stabilizacije i pridruživanja Evropskoj uniji¹ pod uslovom da su u Srbiji bili predmet obrade ili prerade koja premašuje postupke navedene u članu 7. Nije neophodno da takvi materijali prođu dovoljnu obradu ili preradu."

Sporazumom o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u centralnoj Evropi – CEFTA 2006 ("Sl. glasnik RS" br. 88/07 – u daljem tekstu Sporazum CEFTA) u članu 3. Protokola o poreklu određuje se kumulacija porekla sa državama EFTA, koja u tački 2. glasi:

"U smislu odredaba člana 2, proizvodi će se smatrati proizvodom sa poreklom iz Strane ugovornice ukoliko su tamo dobijeni, a sadrže materijale poreklom iz Evropske zajednice, Islanda, Norveške, Švajcarske (uključujući i Lihtenštajn²) i Turske u skladu sa odredbama Protokola o pravilima o poreklu u prilogu Sporazuma između te Strane ugovornice i svake od navedenih zemalja, pod uslovom da su u toj Strani ugovornici bili predmet obrade ili prerade koja premašuje postupke navedene u članu 7. Nije neophodno da takvi materijali prođu dovoljnu obradu ili preradu."

Kumulacija predviđena u navedenim članovima može se primeniti samo pod uslovom:

- ✓ da se između zemalja uključenih u sticanje statusa robe sa poreklom i zemalja odredišta primenjuje **sporazum o preferencijalnoj trgovini;**
- ✓ da su materijali i proizvodi stekli **status robe sa poreklom primenom identičnih pravila o poreklu;**
- ✓ da su **obaveštenja o ispunjenosti nužnih uslova** za primenu kumulacije **objavljena.**

Posredstvom CEFTA Sekretarijata, ugovorne strane navedenih Sporazuma, dogovorile su 01. januar 2012. godine kao datum početka primene dijagonalne kumulacije porekla između država EFTA i Srbije, Makedonije, Albanije i Hrvatske (CEFTA).

¹ Kao što je definisano u Zaključcima Saveta za opšte poslove u aprilu 1997. godine i Saopštenju Komisije od 19. maja 1999. godine o uspostavljanju Procesu stabilizacije i pridruživanja između Evropske zajednice i zemalja zapadnog Balkana (Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Makedonija, Crna Gora, Srbija i UNMIK/Kosovo).

² Kneževina Lihtenštajn je u carinskoj uniji sa Švajcarskom i Strana ugovornica u Okviru Sporazuma o Evropskoj ekonomskoj uniji.

Shodno navedenom, **Uprava carina izdaje obaveštenje** o ispunjenosti nužnih uslova za primenu kumulacije porekla u Srbiji u skladu sa tabelom koja sledi:

	RS Srbija	HR Hrvatska	MK Makedonija	AL Albanija	BA Bosna i Hercegovina	ME Crna Gora	UNMIK/ Kosovo	CH/LI Švajcarska/ Lihtenštajn	NO Norveška	IS Island
RS		24.10.2007.	24.10.2007.	24.10.2007.	22.11.2007.	24.10.2007.	24.10.2007.	01.06.2011.	01.06.2011.	01.01.2012.
HR	24.10.2007.		22.08.2007.	22.08.2007.	22.11.2007.	22.08.2007.	22.08.2007.	01.01.2012.	01.01.2012.	01.01.2012.
MK	24.10.2007.	22.08.2007.		26.07.2007.	22.11.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.	01.01.2012.	01.01.2012.	01.01.2012.
AL	24.10.2007.	22.08.2007.	26.07.2007.		22.11.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.	01.01.2012.	01.01.2012.	01.01.2012.
BA	22.11.2007.	22.11.2007.	22.11.2007.	22.11.2007.		22.11.2007.	22.11.2007.			
ME	24.10.2007.	22.08.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.	22.11.2007.		26.07.2007.			
UNMIK	24.10.2007.	22.08.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.	22.11.2007.	26.07.2007.				
CH/LI	01.06.2011.	01.01.2012.	01.01.2012.	01.01.2012.					01.08.2005.	01.08.2005.
NO	01.06.2011.	01.01.2012.	01.01.2012.	01.01.2012.				01.08.2005.		01.08.2005.
IS	01.01.2012.	01.01.2012.	01.01.2012.	01.01.2012.				01.08.2005.	01.08.2005.	

Napomene uz tabelu: U tabeli su prikazani datumi početka primene protokola o poreklu koji predviđaju dijagonalnu kumulaciju zemalja u pitanju, tako da su polja prazna tamo gde nisu zaključeni sporazumi o slobodnoj trgovini ili tamo gde zaključeni sporazumi sadrže odredbe o bilateralnoj kumulaciji porekla robe. Kako bi se došlo do konkretnog zaključka o dijagonalnoj kumulaciji koja se može primeniti, potrebno je da datumi budu upisani u svim poljima gde se ukrštaju zemlje/teritorije koje učestvuju u sticanju statusa robe sa poreklom i zemlje/teritorije određita.

NAPOMENE: Sporazumima o stabilizaciji i pridruživanju Evropskoj uniji koje primenjuju zemlje zapadnog Balkana, kao i Sporazumom o slobodnoj trgovini sa Turskom, nisu obuhvaćene države EFTA kao potencijalni "partneri" za kumulaciju porekla robe, u smislu člana 3. i 4. Protokola o poreklu, tako da dijagonalna kumulaciji porekla EZ, Turska – zemalje zapadnog Balkana - države EFTA nije moguća zbog odsustva identičnih pravila o poreklu robe.

Sa početkom primene kumulacije između EFTA država i zemalja ugovornica Sporazuma CEFTA uključenih u kumulaciju, otvara se mogućnost korišćenja uverenja o kretanju robe EUR-MED i izjave na fakturi EUR-MED. Ovi dokazi o poreklu robe izdaće se isključivo na zahtev podnosioca pod uslovom da se dokaže ispunjenost uslova propisanih za izdavanje ove forme dokaza o poreklu robe (član 17. tačka 5. i član 22. tačka 3. Protokola o poreklu Sporazuma EFTA).

Akt UC br.148-07-483-01-292/9/2011 od 28.12.2011. godine

Predmet: kumulacija porekla prema Sporazumu o slobodnoj trgovini između Republike Srbije i država EFTA

- obaveštenje o primeni -

Sporazum o slobodnoj trgovini između Republike Srbije i država EFTA objavljen je u "Sl. glasniku RS-Međunarodni ugovori" br. 6/10 (u daljem tekstu Sporazum). Članom 4. Protokola B –definicija pojma "proizvodi sa poreklom" i metode administrativne saradnje, propisana je kumulacija porekla u Srbiji tako da navedena glasi:

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe člana 2. stav 2, proizvodi će se smatrati proizvodima poreklom iz Srbije ukoliko su tamo dobijeni, a sadrže materijale poreklom iz Islanda, Norveške, Švajcarske (uključujući Lihtenštajn),³ Turske ili Evropske zajednice, pod uslovom da su u Srbiji bili predmet obrade ili prerade koja premašuje postupke navedene u članu 7. Nije neophodno da takvi materijali prođu dovoljnu obradu ili preradu.
2. Ne dovodeći u pitanje odredbe člana 2. stav 2, proizvodi će se smatrati proizvodima poreklom iz Srbije ukoliko su tamo dobijeni, a sadrže materijale poreklom iz Srbije ili bilo koje druge zemlje koja je uključena ili povezana u Proces stabilizacije i pridruživanja Evropskoj uniji⁴ pod uslovom da su u Srbiji bili predmet obrade ili prerade koja premašuje postupke navedene u članu 7. Nije neophodno da takvi materijali prođu dovoljnu obradu ili preradu.
3. Ne dovodeći u pitanje odredbe člana 2. stav 2, proizvodi će se smatrati proizvodima poreklom iz Srbije ukoliko su tamo dobijeni, a sadrže materijale poreklom sa Farskih Ostrva ili iz bilo koje zemlje koja je uključena u Evro-Meditransko partnerstvo, na osnovu Barselonske deklaracije usvojene na Evro-Meditranskoj konferenciji održanoj 27. i 28. novembra 1995. godine,⁵ osim Turske, pod uslovom da su u Srbiji bili predmet obrade ili prerade koja premašuje postupke navedene u članu 7. Nije neophodno da takvi materijali prođu dovoljnu obradu ili preradu.
4. Ukoliko obrada ili prerada izvršena u Srbiji ne premašuje postupke navedene u članu 7, dobijeni proizvod smatraće se proizvodom poreklom iz Srbije samo ukoliko je tamo dodata vrednost veća od vrednosti korišćenih materijala sa poreklom iz bilo koje zemlje navedene u st. 1, 2. i 3. Ukoliko to nije slučaj, dobijeni proizvod smatraće se proizvodom sa poreklom one zemlje čiji materijal sa poreklom, korišćen u proizvodnji u Srbiji, učestvuje sa najvećom vrednošću.
5. Proizvodi poreklom iz jedne zemlje navedene u st. 1, 2. i 3. koji u Srbiji nisu bili predmet nikakve obrade ili prerade, zadržavaju svoje poreklo ukoliko se izvoze u neku od tih zemalja.
6. Kumulacija predviđena u ovom članu može se primeniti samo pod uslovom:
 - (a) da se između zemalja uključenih u sticanje statusa robe sa poreklom i zemalja odredišta primenjuje **sporazum o preferencijalnoj trgovini**, u skladu sa čl. XXIV Opšteg sporazuma o carinama i trgovini (GATT 1994);
 - (b) da su materijali i proizvodi stekli **status robe sa poreklom primenom pravila o poreklu koja su identična** pravilima datim u ovom protokolu;

i

³ Kneževina Lihtenštajn, u skladu sa Sporazumom od 29. marta 1923. godine, čini carinsku uniju sa Švajcarskom i predstavlja Stranu ugovornicu u Sporazumu od 2. maja 1992. godine o Evropskom ekonomskom prostoru.

⁴ Kao što je definisano u Zaključcima Saveta za opšte poslove u aprilu 1997. godine i Saopštenju Komisije od 19. maja 1999. godine o uspostavljanju Procesu stabilizacije i pridruživanja između Evropske zajednice i zemalja zapadnog Balkana (Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Makedonija, Crna Gora, Srbija i UNMIK/Kosovo).

⁵ Spisak zemalja ili teritorija koje su uključene u Evro-Meditransko partnerstvo nalazi se u Prilogu 5.

(v) da su **obaveštenja o ispunjenosti nužnih uslova** za primenu kumulacije **objavljena** u Srbiji i u državama EFTA.

7. Kumulacija predviđena ovim članom primenjivaće se od dana dogovorenog između Strana ugovornica na koje se odnosi i naznačenog u obaveštenju objavljenom u odgovarajućem službenom glasilu.

Ugovorne strane, **Republika Srbija, Švajcarska Konfederacija/Kneževina Lihtenštajn i Kraljevina Norveška**, obavestile su jedna drugu o okončanju nacionalnih procedura potrebnih za stupanje na snagu i primenu Sporazuma, čime je određen 01.10.2010. godine kao datum početka primene Sporazuma između Srbije i Švajcarske/Lihtenštajna, odnosno 01.06.2011. godine kao datum početka primene Sporazuma između Srbije i Norveške, o čemu ste obavješteni aktima 148-07-483-01-236/10 i 148-07-483-01-236/2/10.

Shodno navedenom, **Uprava carina izdaje obaveštenje** o ispunjenosti nužnih uslova za primenu kumulacije porekla u Srbiji u skladu sa tabelom koja sledi:

	RS Srbija	HR Hrvatska	MK Makedonija	AL Albanija	CH/LI Švajcarska/ Lihtenštajn	NO Norveška	IS Island
RS		24.10.2007.	24.10.2007.	24.10.2007.	01.10.2010.	01.06.2011.	
HR	24.10.2007.		22.08.2007.	22.08.2007.			
MK	24.10.2007.	22.08.2007.		26.07.2007.			
AL	24.10.2007.	22.08.2007.	26.07.2007.				
CH/LI	01.10.2010.					01.08.2005.	01.08.2005.
NO	01.06.2011.				01.08.2005.		01.08.2005.
IS					01.08.2005.	01.08.2005.	

Napomene uz tabelu: zemlje/teritorije Ugovornice CEFTA Sporazuma koje nisu navedene u tabeli (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Moldavija i UNMIK/Kosovo) u ovom trenutku nemaju zaključene sporazume sa državama EFTA. Da bi se primenila dijagonalna kumulacija potrebno je da su datumi primene upisani u svim poljima gde se ukrštaju zemlje/teritorije koje učestvuju u sticanju statusa robe sa poreklom i zemlje/teritorije odredišta.

NAPOMENE: Republika Hrvatska ima zaključen sporazum o slobodnoj trgovini sa državama EFTA, ali je ovim sporazumima propisana bilateralna kumulacija porekla robe, što znači da zbog odsustva identičnih pravila o poreklu robe, nije moguća dijagonalna kumulacija između Srbije, država EFTA (trenutno Švajcarska/Lihtenštajn i Norveška) i Hrvatske. Sporazumi o slobodnoj trgovini između Albanije i država EFTA i Makedonije i država EFTA imaju identične odredbe Protokola o poreklu, tako da će tek nakon objavljivanja obaveštenja o ispunjenosti uslova za primenu, dijagonalna kumulacija **biti moguća** između Srbije, država EFTA, Albanije i Makedonije.

Sporazumima o stabilizaciji i pridruživanju Evropskoj uniji koje primenjuju zemlje zapadnog Balkana (Srbija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Makedonija, Crna Gora i Albanija) nisu obuhvaćene države EFTA kao potencijalni "partneri" za kumulaciju porekla robe, u smislu člana 3. i 4. Protokola o poreklu SSP, tako da dijagonalna kumulaciji porekla EZ, Turska – zemalje zapadnog Balkana - države EFTA nije moguća zbog odsustva identičnih pravila o poreklu robe.

Zaključak:

Dijagonalna kumulacija u okvirima Sporazuma EFTA i CEFTA trenutno je primenljiva jedino između Srbije, Švajcarske/Lihtenštajna i Norveške.